

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ▪ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ▪ ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

ΟΝΟΜΑ:
ΗΜ/ΝΙΑ: / 7 / 2023 ΤΜΗΜΑ:

Βαθμός %
😊

Α' Ομάδα

A.1. Να γράψετε τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, ανάλογα με το περιεχόμενό της. (___/10 μονάδες)

- α) Όταν εξετάζουμε το εμπόριο της Ελλάδας μέχρι το 1913, εννοούμε βασικά το εξωτερικό εμπόριο.
β) Στη διάρκεια του 19ου αιώνα, η ελληνική ναυτιλία ακολούθησε καθοδική πορεία.
γ) Το 1919 ο ελληνικός εμπορικός στόλος είχε υποδιπλασιαστεί, σε σχέση με το 1916.
δ) Από το 1870 ως το 1911 διανεμήθηκαν 2.650.000 στρέμματα με 370.000 παραχωρητήρια.
ε) Οι σχετικές με την κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου συζητήσεις άρχισαν στη χώρα μας ίσως το 1832.

A.2. Να καταγράψετε: (___/15 μονάδες)

- α) το περιεχόμενο του όρου **“Φεντερασιόν”**
β) το περιεχόμενο του όρου **“Κλήριγκ”**
γ) τις δύσκολες και περίπλοκες **συνθήκες**, κάτω από τις οποίες η Ελλάδα συμμετείχε στον **Α' Παγκόσμιο Πόλεμο**.

B.1. Να αναφερθείτε αναλυτικά στην πρωτόγονη κατάσταση του **πιστωτικού συστήματος** της Ελλάδας κατά τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας. (___/11 μονάδες)

B.2. Να αναφερθείτε αναλυτικά στα προϊόντα, όλων των κατηγοριών, που **εξήγγε** η Ελλάδα κατά τη διάρκεια του πρώτου αιώνα της ανεξαρτησίας της. (___/14 μονάδες)

Β' Ομάδα

Γ.1. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να απαντήσετε στις εξής ερωτήσεις:

- α. Ποιες **προσδοκίες** καλλιέργησε η ιδέα της ανάπτυξης του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα; (μονάδες 10)
β. Ποια ήταν η **επέκταση** του σιδηροδρομικού δικτύου μέχρι και την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα και ποιες **δυσκολίες** συνάντησε στην πραγματοποίησή της; (μονάδες 7)
γ. Σε ποιο βαθμό **εκπληρώθηκαν οι αναπτυξιακές προσδοκίες** που γέννησε η κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα; (μονάδες 8)

(___/25 μονάδες)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Τοιουτοτρόπως [εννοείται: με την κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου] δε οι γεωργοί θα ηύξανον τας εργασίας των, θα κέρδαινον περισσότερα, και φυσικώ τω λόγω θα εβελτιούτο ο υλικός και ηθικός βίος των, και η ανταλλαγή των προϊόντων [...] θα ηύξανε την ποιότητα, την ποσότητα και το κέρδος. Επειδή δε την γεωργίαν παρακολουθούσι πάντοτε αι τέχναι και η βιομηχανία, ως και τανάπαλιν, πολλών γεωργικών προϊόντων, μεταβαλλομένων εις βιομηχανικά προϊόντα, θα ανεπτύσσοντο συγχρόνως αι τέχναι και η βιομηχανία. Τα έως τότε δε εισαγόμενα ομοειδή προϊόντα θα έπαυον, και το εκ τούτων περίσσευμα των χρημάτων μας προκύπτων θα το μεταχειριζόμεθα εις προμήθειαν νέων προϊόντων ξένων ή εγχωρίων.

Α.Ν.Βερναρδάκης, Περί του εν Ελλάδι εμπορίου, Αθήνα 1885, στο Αξιολόγηση των μαθητών στο μάθημα Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, Αθήνα 1999, σ. 40.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ, 1869-1907

Έτος	Χιλιόμετρα δικτύου
1869	9
1883	22
1885	222
1889	640
1892	900
1897	970
1903	1.132
1904	1.335
1907	1.372

Γ. Δερτιλής, Ιστορία του Ελληνικού κράτους. 1830-1920, τόμος Β', Αθήνα 2005, σ. 676.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Από πολλές [...] απόψεις, η χρησιμότητά τους [ενν. των σιδηροδρόμων] για μια διαδικασία μετάβασης ήταν αμφισβητήσιμη, αν όχι τελείως αρνητική. Το ολικό μήκος γραμμών [...] δείχνει ότι η ένεση επενδύσεων δεν ήταν αρκετή για να δημιουργήσει συνθήκες οικονομικής απογείωσης. Αλλά και μεγαλύτερες να ήταν οι επενδύσεις, πάλι θα ήταν σχεδόν άχρηστες. Η κατασκευή σιδηροδρόμων δεν μπορούσε να παίξει τονωτικό ρόλο για ανύπαρκτους βιομηχανικούς κατασκευαστές δικτύου και τροχαίου υλικού ούτε ήταν αρκετά ισχυρό κίνητρο για να δημιουργηθούν τέτοιες βιομηχανίες σε μια χώρα που δεν είχε σίδηρο και κάρβουνο. [...]

Ακόμα και στον τομέα των μεταφορών η εισφορά του σιδηροδρόμου στην ανάπτυξη της χώρας δεν ήταν αποφασιστική, όχι μόνο γιατί το δίκτυο δεν είχε παντού το ίδιο πλάτος γραμμών αλλά κυρίως γιατί είχε κατασκευαστεί, με κάποια ελαφρότητα, έτσι που να εξυπηρετεί κυρίως παράλιες περιοχές. Ο ανταγωνισμός της ναυτιλίας θα ήταν ίσως μικρότερη απειλή σ' εποχή οικονομικής άνθησης έφτασε να είναι σοβαρό εμπόδιο στις συνθήκες οξύτατης κρίσης, που είχαν προξενήσει ένα πόλεμο τιμών στην αγορά των ναυτικών μεταφορών.

Γ. Δερτιλής, Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση. 1880-1909, Αθήνα 1977, σ. 78-79.

Δ1. Στηριγμένοι στις γνώσεις σας και το παρακάτω κείμενο να αναφερθείτε στις συνθήκες της γέννησης και υιοθέτησης της ιδεολογίας της «**Μεγάλης Ιδέας**» από τους Έλληνες στα μέσα του 19ου

αίωνα και να περιγράψετε τις επιδιώξεις τους στο πλαίσιο αυτό, εκθέτοντας και τα αποτελέσματά της για το ελληνικό βασίλειο. (___ / 25 μονάδες)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δύο αντίθετες απόψεις για τη Μεγάλη Ιδέα

α. Ο Ιωάννης Κωλέττης για τη Μεγάλη Ιδέα

Διά την γεωγραφικήν της θέσιν η Ελλάς είναι το κέντρον της Ευρώπης· ισταμένη και έχουσα, εκ μεν δεξιών την Ανατολήν, εξ αριστερών δε την Δύσιν, προώρισται, ώστε διά μεν της πτώσεως αυτής να φωτίση την Δύσιν, διά δε της αναγεννήσεως την Ανατολήν. Το μεν πρώτον εξεπλήρωσαν οι προπάτορες ημών, το δε δεύτερον είναι εις ημάς ανατεθειμένον· εν τω πνεύματι του όρκου τούτου και της μεγάλης ταύτης ιδέας είδον πάντοτε τους πληρεξουσίους του έθνους να συνέρχωνται διά να αποφασίσωσιν ουχί πλέον περί της τύχης της Ελλάδος, αλλά της ελληνικής φυλής. Πόσον επεθύμουν να ήτο[ν] παρόντες σήμερον Γερμανοί, Ζαΐμαι, Κολοκοτρώναι, οι άλλοτε της Εθνικής Συνελεύσεως πληρεξούσιοι, και αυτοί οι δραξάμενοι τα όπλα επί τω γενικώ τούτω σκοπώ, διά να συνομολογήσωσι μετ' εμού πόσον εμακρύνθημεν της μεγάλης εκείνης της πατρίδος ιδέας, την οποίαν εις αυτό του Ρήγα το τραγούδι είδομεν κατά πρώτον εκπεφρασμένην. Εν ενί πνεύματι τότε ηνωμένοι, όσοι είχομεν το επώνυμον Έλληνες, εκερδίσασμεν μέρος του όλου σκοπού.

Ι. Κωλέττης, Λόγος στην Εθνοσυνέλευση, 14 Ιανουαρίου 1844.

Πηγή: Κ.Θ. Δημαράς, Ελληνικός Ρωμαντισμός, Ερμής, Αθήνα 1982, σ. 405-406.

β. Ο αντιμοναρχικός πολιτικός και συγγραφέας Γ. Φιλάρετος για τη Μεγάλη Ιδέα

Εις ποίαν εποχήν κατεγίναμεν ειλικρινώς και ειργάσθημεν επιμόνως υπέρ της υλικής προαγωγής ημών, ήτις είναι ο στύλος τής καλώς εννοουμένης ηθικής αναπτύξεως; Εάν ύπαρξη στιγμή, καθ' ην δεν μας διαιρούσι πάθη πολιτικά εσωτερικώς ή δεν συρόμεθα από το δέλεαρ πολιτικού ταχυδακτυλουργού εις υψηλάς, συνταγματικής θεωρίας εξαντλούμενοι, αναμφισβητήτως απασχολούμεθα εις την Μεγάλην Ιδέαν, εξασθενούμενοι με το όνειρον τού να ίδωμεν την ελληνική σημαίαν, κυματίζουσαν εις την Αγίαν Σοφίαν.

Γ. Φιλάρετος, εφημ. Εύβοια, 22.1.1876.

Πηγή: Ε. Σκοπετέα, Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα, Πολύτυπο, Αθήνα 1988, σ. 360.

1. ☒ Ζωγράφου: Ι.Χρυσίππου 1, ☎ 210 7488030 & ΙΙ. Ξηρογιάννη 10, ☎ 210 7488180
 2. ☒ Χολαργός: Φανερωμένης 13, ☎ 210 6536551
 3. ☒ Αγία Παρασκευή: Ευεργέτου Γιαβάση 9, πλατεία Αγ. Παρασκευής, ☎ 210 6000031
-

